

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası temsilcileri arasında akdolunan Garanti Anlaşmasının onanması hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile ilânı : 17 . I . 1951 - Sayı : 7710)

No.
1667

Kabul tarihi
12 . I . 1951

BİRİNCİ MADDE — Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası tarafından Türkiye Sınai Kalkınma Bankasına açılan krediye Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin kefaletini temin maksadiyle 19 . X . 1950 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası temsilcileri arasında akdolunan Garanti Anlaşması onanmıştır.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

13 Ocak 1951

GARANTİ ANLAŞMASI

(Bâdema kefil diye anılacak olan) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası (Bâdema Banka diye anılacaktır) arasında 19 . X . 1950 tarihli Garanti Anlaşmasıdır.

(Bâdema Müstakriz diye anılacak olan) Türkiye Sınai Kalkınma Bankası ile Banka arasında işbu Anlaşmanın imza ve teatisi ile birlikte imza ve teati edilen ve aynı tarihi taşıyan bir Anlaşma ile Banka müstakrize ikraz anlaşmasındaki şartlarla ve ancak kefilin işbu ikrazı aşağıdaki şekilde garanti etmesi kaydı ile 9 000 000 dolâr veya diğer akçalarla muadilini ikraz etmeyi kabul ettiğine; ve

Mezkûr ikraz anlaşmasının banka ve müstakrizin bir nüshası işbu anlaşmaya (ek A) olarak bağlanan 4 sayılı ve 15 Ağustos 1950 tarihli ikraz talimatnamesi ikraz anlaşmasının iki sayılı ekte musarrah şekilde muaddel olarak ikraz talimatnamesi namı altında kabul ettiklerine; ve

Kefilin, Bankanın müstakriz ile bir ikraz anlaşması akdetmesi üzerine mezkûr ikrazı aşağıdaki şartlarla garanti etmeyi kabul etmesine, binaen taraflar aşağıdaki hususatta mutabakata varmışlardır:

Madde — I.

Kısım 1 .01 — Taraflar ikraz talimatnamesinin bütün hükümlerini işbu anlaşma metnine dâhil imişçesine kabul ederler: Taraflar ikraz talimatnamesinin kendilerine tahmil ettiği bütün ve-cibeleri yerine getirmeyi kabul ederler.

Madde — II.

Kısım 2. 01 — İşbu garanti anlaşması ile yüklendiği diğer vecibeleri haleldar olmeksizin kefil, sadece kefil sıfatıyla olmayıp birinci derecede borçlu sıfatıyla, bilâkayt ve şart ikrazın resülmal, faiz ve sair masraflarının vâdelerinde derhal ödenmelerini garanti eder.

Madde — III

Kısım 3. 01 — a) Bankanın kefilin arazisindeki malî ve iktisadî şartlar ve beynelmîlel tediyeye muvazenesi vaziyeti hakkında mâkulâne istiyebileceği bütün malûmatı kefil verecektir. Kefil arazisi dâhilinde kefilin bu Anlaşma ile yüklendiği vecibeleri ifasına müdahale veya müdahale ile tehdit edecek büyük ehemmiyette şeraitten acele bankayı haberdar edecektir.

b) Hilâfını banka tahriren kabul etmedikçe kefil, siyasi şubatı veya müessesatı yeni bir dış borca girmeyi veya her hangi birinin mevcut dış borçlarının tediyeye şartlarında mühim değişiklikler yapmayı derpiş ettikleri takdirde kefil derpiş edilen fiilin vukuundan evvel bankayı keyfiyetten haberdar edecek ve banka ile kefilin bu hususta noktai nazar teatisine, şartların müsaadesi daîresinde imkân verecektir. Şu kadar ki, işbu (b) fıkrası hükümleri aşağıdaki hallere şâmil olmayacaktır :

(1) İşbu anlaşma tarihinden evvel temin edilmiş bir kredinin kullanılmamış bakiyesinin istimali suretiyle munzam dış borca girilmesi;

(ii) Bir seneden fazla müddeti olmayan ve iki taraflı muameleleri anlaşma müddeti zarfına tevazün edeceği tahmin edilen beynelmîlel tediyeye veya mümâsili anlaşmalara girmesi; veya

(iii) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının mûtat faaliyeti sırasında bir seneden fazla vâdeli olmamak üzere akdedeceği istikrazlar :

c) İkraz ile alâkalı maksatlar için bankanın salâhiyetli mümessillerinin kefilin arazisini ziyaret etmelerine, bankanın mâkulâne talebi üzerine kefil müsaade edecektir.

Kısım 3.02 — Bankanın hilâfına tahriren muvafakat etmesi hali müstesna kefilin veya siyasi şubat ve müessesatının her hangi birinin mevcudatı üzerine her hangi bir dış borcun tediyesinin temini zımında bir hak tesis edilmesi halinde bu teminat işbu ikrazın resûlmal, faiz ve sair masraflarına da aynı derecede şâmil olacaktır. Bu hakkın tesisi sırasında tescil keyfiyeti de temin edilmiş olacaktır. Şu kadar ki, bu kısım aşağıdaki hallere şâmil olmayacaktır :

a) Bir malın mübayaası sırasında sırf bu malın bedelinin tediyesi zımında mezkûr mal üzerinde tesis edilecek bir hak;

b) Ticari emtiyanın âzami bir sene vâdeli ve işbu ticari emtiyanın satış hasılâtı ile ödenecek bir borca karşılık gösterilmesi hali;

c) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının mûtat muameleleri sırasında mevcudatının âzami bir sene vâdeli bir borca karşılık gösterilmesi hali.

Kısım 3.03 — İkrazın resûlmal, faiz ve sair masrafları kefil veya kefilin her hangi bir vergi tarhi ile salâhiyetli makamı tarafından vaz'edilen vergiler tevkif edilmeden ve vergilerden müstesna olarak ve kefilin veya siyasi şubatınca mevzu takyidata tâbi olmaksızın ödenecektir. Garanti Anlaşması ve İkraz Anlaşması kefil veya kefilin vergi tarhına salâhiyetli makamları tarafından mevzu her hangi bir harç, Damga ve saire resmîden muaf olacaktır.

Kısım 3.04 — a) Müstakriz her hangi bir kısmı kefilin akçalarından gayri bir akça ile yapılmış bir yatırım münasebetiyle (Badema yabancı akça denilecektir) resûlmale mahsubun veya sermayenin geliri veya bu yatırımın faiz ve sair gelirleri olarak kefilin akçası ile tahsilât yapınca kefil veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tahsil edilen bu meblâğın resmî kur ile ve yatırımın yapıldığı yabancı akça ile mukabilini müstakrizin emrine âmade tutacaktır. Bu şekilde tahsil edilen faiz ve sair gelirler dolayısıyla müstakriz emrine âmade tutulacak yabancı akçe miktarı ikraz anlaşması gereğince ödenecek faiz ve sair masraflar yekûnunu tecavüz etmeyecektir.

b) İşbu kısım 3.04 ün (a) fıkrası gereğince müstakrizle temin edilen yabancı akçalar müstakriz tarafından Merkez Bankasında hususi bir hesaba yatırılacak ve bu hesaptan müstakriz tarafından yeni yatırımlar, sair muameleler, veya ikraz anlaşması gereğince, resûlmalin erken ödemesi ve mevcut olduğu takdirde prim ödenmesi de dâhil olmak üzere, resûlmal, faiz veya sair masrafların tediyesi için çek, havale veya emre tediyeye emirleri ile çekilecektir.

c) Maliye Bakanlığının rızası hali müstesna, işbu kısım 3.04 (a) fıkrası gereğince müstakrizle temin edilen yabancı akça miktarı hiçbir zaman ikraz anlaşmasında bahis mevzuu ikraz hesa-

ından müstakriz tarafından çekilen meblâğın üç misline müsavi bir miktarı tecavüz etmiyecektir.

d) İkraz Anlaşmasının hitamından sonra işbu Kısım 3.04 ün (a) ve (b) fıkralarında tarif edilen kambiyo muameleleri cereyan etmiyecektir.

Madde — IV³²

Kısım 4.01 — İkraz Talimatnamesinin 8.01 neî kısmında mütasarrah maksatlar için aşağıdaki adresler tâyin edilmiştir :

Kefil için: Maliye Bakanlığı
Hazine Umum Müdürlüğü
Ankara, Türkiye

Banka için. International Bank for Reconstruction
and Development
1818 F. Street, N.W.
Washington 25, D.C.
U. S. A.

Kısım 4.02 — Bahis mevzuu olan zamanda Maliye Bakanı olan zat İkraz Anlaşmasının 8.03 neî kısmındaki maksat için tâyin edilmiştir.

Mukavele metninin başında gösterilen tarihte yukardaki hususatı tesbit için taraflar kendi namlarına hareket eden mümessillerine işbu Anlaşmayı imzalattırınışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti
Yetkili Temsilcisi
Feridun Cemal Erkan

Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankası
Umum Müdür Muavini
Garner

Ek : A.

İkraz Talimatnamesi No. 4

Madde — I

Maksat : İkraz ve Garanti Anlaşmalarına şümülü

Kısım 1. 01 — Maksat: Bu talimatnameden maksat, âzalardan gayri müstakrizlere vâkı ikrazatın hepsine şâmil kayıt ve şartların belirtilmesidir.

Kısım 1. 02 — Talimatnamenin şümülü: Banka ile âzadan başka bir müstakriz arasındaki herhangi bir ikraz anlaşması ve Banka ile bir âza arasındaki Garanti Anlaşması tarafların bu talimatname hükümlerini kabul ettikleri kaydını ihtiva edebilir. Anlaşmalarda bu şekilde mütasarrah oldukça işbu talimatname tarafların hak ve mükellefiyetlerini tanzim ve anlaşma ile aynı derecede hüküm ihtiva eder. Bu talimatname doğrudan doğruya âzalara yapılan ikrazata şâmil değildir.

Kısım 1. 03 — İlga veya tadil : Banka işbu talimatnameyi evvelce ihbara lüzum gormeksizin tadil veya ilga edebilir şu kadar ki, taraflar arasında hilâfına bir anlaşma olmadıkça bu ilga veya tadil daha evvel akdedilen istikraz ve garanti anlaşmalarına şâmil olmaz.

Kısım 1. 04 — İkraz ve garanti anlaşmaları ile tenakuz : Bir ikraz veya garanti anlaşmasının herhangi bir hükmü işbu talimatnamenin ahkâmına mütenakuz olduğu takdirde ikraz veya garanti anlaşmasının hükmü câri olur.

Madde — II

İkraz hesabı, faiz ve sair komisyonlar, ödeme, ödeme yeri :

Kısım 2.01 — İkraz hesabı : İkraz edilen meblâğ bankanın defterlerinde müstakriz namına açılacak bir ikraz hesabına matlup kaydedilir.

Kısım 2.02 — Taahhüt komisyonu : İkraz hesabının matlubunda görülen ikraz bakiyesi üzerinden ikraz anlaşmasında tayin edilen nispet dairesinde bir taahhüt komisyonu ödenir. Bu neviden ödenecek taahhüt komisyonu, müstakriz tarafından 4 nevi maddeye müsteniden istikraz hesabından çekilecek ve 5 nevi maddeye müsteniden iptal edilecek olan miktarların meriyet tarihi ile bu muamelelerin yapıldığı tarihler arasında geçen zaman üzerinden hesap edilecektir.

Kısım 2.03 — Faiz : İkraz hesabından çekilen mebalığın itfa edilmemiş bakiyeleri İkraz Anlaşmasında tayin edilen nispette bir faize tâbi olur. Faizin tahakkuk mebdeği ikraz hesabından çekilme tarihidir.

Kısım 2.04 — Faiz ve komisyonların hesaplanması : 6 aydan aşağı bir müddet için ikraz anlaşmasına göre tahakkuk eden bir faiz veya sair komisyonun tahakkuk ettirilmesi icabederse bu faiz veya komisyon sene (365 gün) esas ile kistelyevm olarak hesaplanır. Altışar aylık müddetler için bu tahakkuk yıl hesabına göre yapılır.

Kısım 2.05 — İtfa : a) İkrazın ikraz hesaplarından çekilen kısımların resülmali ikraz anlaşmasının itfa tablosu gereğince ödenir.

b) Müstakriz bankayı asgari 45 gün evvel haberdar etmek ve resülmalin bu kısmına isabet eden mütehakkak faizleri ve itfa tablosunda gösterilen primi ödemek şartıyla ikrazın resülmalinin bir kısmını veya tamamını vâdeden evvel ödemek hakkını haizdir. Banka ile müstakriz, hilâfına anlaşmadıkları takdirde erken tediye ikrazın en son tarihli vâdelerinden itibaren mahsup edilir.

c) Bankanın siyaseti ikrazlarının vâdeden evvel ödenmesini teşviktir. Erken ödeme hâsılatı Bankanın kanaatinece mümasil bir prim ödenmesini veya bankanın ihraç etmiş olduğu obligasyonların itfasını icabettirmeden bankanın muamelelerinde kullanılabilir ise banka ikrazın erken ödenmesi için bu kısmın (b) fıkrası mucibince tediyesi gereken primden feragat etmek niyetindedir.

Kısım 2.06 — Ödeme yeri : İkrazın resülmal, faiz ve sair komisyonları bankanın mâkul bir şekilde talep edeceği yerde ödenir.

Madde — III

Nakdi Karşılıklar

Kısım 3.01 — İkrazın istimal edileceği akçeler : Müstakriz mübayaatını malları satmalığı memleketin akçesiyle yapmak için mâkul bir gayret sarfedecektir. İkraz hâsılatı ikraz hesabından, bankaca muvafık görüldüğü takdirde, mal bedellerinin ödendiği akçe ile çekilecektir. Banka ikraz hesabından ikrazın ifade edildiği akçeden gayri bir akçe ile para çekilmesine müsaade etmeye mecbur değildir. İkraz akçesi anlaşmada muayyen bir akçe veya diğer akçelerle mukabili şeklinde ifade edilmiş ise bu maddenin maksatları için mezkûr muayyen akçe ikrazın ifade edildiği akçedir.

Kısım 3.02 — Resülmalin itfa edileceği akçe, itfa miktarı, vâdeler : İkrazın resülmali ikraz hesabından çekilen akçe nevi ve miktarı ile itfa edilir. Yukardaki hüküm bir tek istisnaya tâbidir. Şöyle ki : İkraz hesabından çekilen akçe bankanın bu maksat için diğer bir akçe ile satınalmak mecburiyetinde kaldığı bir akçe olur ise ikrazın bu şekilde çekilmiş kısmının resülmali mezkûr diğer akçe ile itfa edilir ve itfa edilecek miktar da bankanın bu mübayaada ödemiş olduğu miktardır. Banka ile müstakriz hilâfına anlaşmadıkları takdirde bu kısım hükümleri gereğince ikrazın her hangi muayyen bir akçe ile ödenecek kısmı İkraz Anlaşmasının itfa tablosunda musarrah taksitlere uygun olarak bankaca tesbit edilecek taksitlerle itfa edilir. İkrazın bir kısmının erken verilmesi dolayısıyla kısım 2.05 gereğince ödenecek primler ikrazın bu kısmının resülmalinin itfa edileceği akçe ile ödenir.

Kısım 3.03 — Faizin ödeme akçası : İkrazın her hangi bir kısmının faizi bu kısmın resülmalinin itfa edilmesi icap ettiği akçe ile ödenir.

Kısım 3. 04 — Taahhüt komisyonunun ödenme akçesi: Taahhüt Komisyonu ikrazın ifade edildiği akçe ile ödenir.

Kısım 3. 05 — Akçelerin kıymetlendirilmesi: İkrazın diğer bir akçe ile kullanılan kısmının ikraz miktarının ifade edildiği akçe itibarıyla kıymetinin tâyini mâkul bir usul dairesinde Bankaca yapılır.

Kısım 3. 06 — Kambiyo takyidatı: İkraz anlaşmasının Bankaya her hangi bir memleketin parasiyle yapılmasını icabettirdiği bir tediye mezkûr memleketin mevzuatına uygun bir şekilde ve yine mezkûr mevzuat dairesinde temin edilmiş akçelerle yapılır veya Bankanın mezkûr memleketteki depozitoları hesabındaki hesabına yine mevzuata uygun bir şekilde tediye edilir.

Madde — IV

İkrazat hasılatının istimali :

Kısım 4. 01 — İkraz hesabından çekme: İşbu talimatname hükümlerine tâbi olarak müstakriz ikraz hesabından (1) müstakrizin ikraz anlaşması gereğince finanse edilecek malların mâkul bedellerini istirdat etmek veya, (2) Banka muvafakat ettiği takdirde bu gibi malların mâkul bedellerini ödemek için para çekebilir. Hilâfına Banka ile müstakriz anlaşmadıkları takdirde hesaptan (a) meriyet tarihinden evvelki masraflar, (b) kefilin akçesi ile masraflar veya (c) kefilin arzisi dâhilinde tedarik edilen mallar için ikraz hesabından para çekilemez.

Kısım 4. 02 — Bankanın hususi taahhütleri: Müstakrizin talebi üzerine Banka mal bedelleri münasebetiyle müstakrize ve diğerlerine tediye bulunmak üzere madde (V) gereğince ikrazın bilâhara tâdil veya iptaline tâbi olmamak şartıyla hususi taahhütlere girebilir. Banka bu taahhüdü Banka ile müstakrizin varacakları mutabakat gereğince yapar. Bu nevi hususi taahhütlere istinaden yapılan tediyeler ve taahhüt edilen miktarlar ikraz hesabına, hesaptan bir çekilme vukubulmuşcasına zimmet kaydedilir.

Kısım 4. 03 — Hesaptan çekme veya hususi taahhüt için müracaat: Müstakriz ikraz hesabından her hangi bir meblâğı çekmek istediği veya kısım 4. 02 gereğince bir hususi taahhüt talep ettiği takdirde Bankaya, Bankanın mâkul bir tarzda istiyebileceği şekilde ve yine Bankanın mâkul bir tarzla talep edebileceği beyanları ve anlaşmaları ihtiva eden bir yazılı talepname tevdi edecektir. İkraz hasılatının istimal seyri Bankanın müstakriz emrine icap eden mebalığı bulundurmamak masrafını alâkadar ettiğinden dolayı bu talepnameler, hilâfına Banka ile müstakriz anlaşmadıkları takdirde, ve bu maddede tâyin edilen vesaik ile birlikte malların teslimi (satıcılara avans ödemesi halinde avans) ile alâkali olarak derhal tevdi elilmelidir.

Kısım 4.04 — Evrakı müspite: Talepnamede istenilen meblâğın çekilmesinden evvel veya sonra bankanın talepnameyi tevsik için mâkul bir şekilde istiyeyeceği vesaik ve sair beyyineler müstakriz tarafından bankaya tevdi edilecektir.

Kısım 4.05 — Talimatnameler ve vesaikin kifayeti: Her talepname ve ekli vesaik şekil ve muhteva itibarıyla bankayı müstakrizin ikraz hesabından talep ettiği mebalığı çekmeye müstahak olduğuna ve bu çekilen meblâğın yalnız ikraz anlaşmasında mezkûr maksatlar için kullanılacağına tatmine kâfi olmalıdır.

Kısım 4.06 — Bankaca tediye: Müstakrizin ikraz hesabından çekmeye müstahak olduğu mebalığı bankaca müstakriz veya emrine tediye edilir.

Madde — V

İptal ve tatil

Kısım 5.01 — Müstakriz tarafından iptal: Müstakriz istikrazın ihbardan evvel çekmemiş olduğu kısmın tamamını veya bir kısmını Bankaya ihbar etmek suretiyle iptal edebilir.

Kısım 5.02 — Bankaca tatil: Aşağıdaki hâdiselerden biri vukubulup devam halinde olursa

Banka keyfiyeti müstakrizle ihbar ederek müstakrizin ikraz hesabını kullanmak hakkını tatil edebilir :

1. İkrazın faizi, taahhüt veya servis komisyonu vâdesinde ödenmediği takdirde;
 2. İkrazın resülmali vâdesinde ödenmediği takdirde;
 3. Müstakriz veya kefilin ikraz veya garanti anlaşmasıyla vâkı mükellefiyet veya anlaşmalarından birine riayet etmemeleri halinde;
 4. Müstakriz veya kefilin istikraz veya garanti anlaşmalarındaki taahhütlerin ifasını gayri-muhtemel kılacak fevkalâde bir vaziyetin zuhur etmesinde;
 5. Kefilin bankanın âzalığundan çıkması veya çıkarılması,
 6. Kefilin Milletlerarası Para Fonu âzalığundan çıkması veya mezkûr Fon Anlaşmasının 4 ncü maddesinin 6 ncı kısmına, 5 inci maddesinin 5 inci kısmına, 6 ncı maddesinin 1 inci kısmına veya 15 inci maddesinin 2/a kısmına göre Fon kaynaklarından istifadeden menedilmesi halinde,
 7. Müstakriz veya kefilin ikraz anlaşmasının tarihinden sonra fakat meriyet tarihinden evvel, ikraz anlaşması meriyette olduğu takdirde, borcu temin için mevduatın karşılık gösterilmesi mevzuunda ikraz veya garanti anlaşmalarına muhalefet arzedecek bir muamelede bulunmaları halinde,
 8. Bu kısım münasebetiyle ikraz anlaşmasında musarrah hâdiselerin vukuunda.
- Müstakrizin ikraz hesabından istifadeden memnuiyeti, bu memnuiyeti mucip hâdisenin zâil olmasını veya işbu memnuiyetin ref'inin Bankaca müstakrizle tebliğine, hangisi daha erken ise, kadar devam eder.

Kısım 5. 03 — Banka tarafından iptali: Kısım 5. 02 de tadat edilen hâdiselerden biri vâkı olup henüz devam etmekte ise veya müstakriz kapanış tarihinde ikrazın tamamını ikraz hesabından çekmemiş ise banka müstakrizin ikraz hesabından is ifade hakkını bilihbar kaldırabilir. Böyle bir tahriri tebliğden sonra ikrazın çekilmemiş bakiyesi iptal edilmiş olur.

Kısım 5.04 — Hususi taahhüde bağlı mebalîğle tatil veya iptalin tatbiki : Taahhütte sarahaten zikredilmedikçe kısım 5.01, 5.02 ve 5.03 ün hükümlerine rağmen bu madde gereğince verilen tatil ve iptal kararları kısım 4.02 gereğince Bankaca girişilmiş hususi taahhütlere tâbi mebalîğle şâmil olmayacaktır.

Kısım 5.05 — İptalin ikraz vâdelerine tatbiki : Hâlfına Banka ile müstakriz anlaşmadıkları takdirde, bu madde gereğince vâkı iptaller ikraz anlaşmasının itfa tablosunda mezkûr vâdelere nispi bir şekilde tatbik edilir.

Kısım 5.06 — Tatil veya iptalden sonra hükümlerin meriyeti : İşbu maddede musarrah haller müstesna bu talimatname, İkraz Anlaşması ve Garanti Anlaşmasının bütün hükümleri işbu madde gereğince yapılacak tatil ve iptallere rağmen meriyette kalır.

Madde — VI

Tahviller

(Bu madde ve tahvillere mütaallik aksam Türkiye İsmail Kalkınma Bankası ile akdedilen İkraz Anlaşması ile hükümden iskat edilmiştir.)

Madde — VII

İkraz ve Garanti Anlaşmalarının infazı, haklarının istimal edilmemesi, tahkim :

Kısım 7.01 — İnfaz : Her hangi bir Devlet veya siyasi taksimatının kanunlarına aykırı dahi olsalar Bankanın, müstakrizin veya kefilin İkraz ve Garanti Anlaşmaları dolayısıyla hak ve mükellefiyetleri mezkûr anlaşmalar şartları dairesinde mer'i olup infaz edilebilirler. Ne banka ve ne de müstakriz veya kefil bu madde gereğince vukubulacak kazai muamelelerde işbu talimatname, ikraz anlaşması veya garanti anlaşmasının her hangi birisinin Banka Statüsünün hükümleri dolayısıyla veya her hangi bir sebeple hükümsüz veya gayrikabili infaz olduğu def'ini dermeyan etmek hakkına malik olmayacaklardır.

Kısım 7.02 — Kefilin vecibeleri : Garanti Anlaşması gereğince kefilin vecibeleri ancak ifa ile bertaraf olur ve bertaraf olma derecesi de ifa derecesine bağlıdır. Bu vecibelerin yerine getirilmesi müstakrizde mukaddem bir ihbara müstakrizden bir talebe veya müstakriz aleyhine icrai muameleye veya müstakrizin bir taahhüdünü yerine getirmemesi dolayısıyla kefiliden bir talebe veya mukaddem ihbara bağlı olmayacaktır. Bu vecibeler aşağıdaki hususlar dolayısıyla muallâk telâkki olunmayacaktır. Müstakrizde verilen mühlet, müstakriz lehine müsamaha veya ferağât, müstakriz veya ikrazın karşılığı aleyhine hakların istimali veya istimalin ihmali, garanti anlaşması şartlarını alâkadâr eden ikraz anlaşması hükümlerinin tadil veya tevsii, müstakrizin kefilin, siyasi şubasının veya müesseselerinin kanun, nizamât veya emirlerine riayetsizliği.

Kısım 7.03 — Hukukun istimal edilmemesi : İkraz ve garanti Anlaşmaları taraflardan her hangi birinin bu anlaşmalardan mütevellit hak ve salâhiyetlerden birinin istimalinde tevhîr veya ademiistimali bu hak ve salâhiyetlerden vazgeçildiği veya anlaşma hükümlerinin yerine getirilmemesinin kabul edildiği mânasını tazammun etmeyeceği gibi taraflardan birinin her hangi bir riayetsizlik muvacehesindeki hareketi veya bu riayetsizliği kabul etmesini mütaakıp riayetsizlikler için bu tarafın hak ve salâhiyetlerine müessir olmaz veya bu hak ve salâhiyetleri tatil etmez.

Kısım 7.04 — Tahkim : a) İkraz anlaşması ile garanti anlaşması tarafları arasında zuhur edecek her hangi bir ihtilâf ile mezkûr anlaşmalar taraflarından birinin diğerinde mezkûr anlaşmalar ile alâkalı metalibatı arasında anlaşma yolu ile halledilemez ise, keyfiyet aşağıdaki esaslar dairesinde teşekkül edecek bir hakem divanına tevdi edilir:

b) Bu tahkimlerde tarafları bir taraftan Banka diğer taraftan müstakriz ve kefil teşkil eder.

c) Hakem divanı aşağıdaki surette tâyin edilen 3 hakemden teşekkül eder:

Hakemlerden biri Banka tarafından, bir diğeri müstakriz ve kefil tarafından, ikisi anlaşmadıkları takdirde kefil tarafından, üçüncüsü ise taraflarca müştereken, taraflar anlaşmadıkları takdirde Milletlerarası Adalet Divanı Başkanı tarafından mumaileyh tâyin etmediği takdirde, Birleşmiş Milletler Umumi Kâtibi tarafından tâyin olunur. Taraflardan biri hakem tâyin etmediği takdirde bu hakem 3 ncü hakem tarafından tâyin olunur. Bu kısım hükümleri gereğince tâyin olunan bir hakem istifa eder, ölür veya vazifelerini ifa edemez bir hale gelirse, asıl hakemin tâyinindeki usul dairesinde, kendisine bir halef tâyin edilir ve bu halef asıl hakemin bütün salâhiyet ve vazifelerini haiz olur.

d) Bu kısım hükümleri dairesinde bir tahkim ameliyesine taraflardan birinin diğer taraflara keyfiyeti ihbar etmesi ile başlanır. Bu ihbar ihtilâfın mahiyetini açıklıyan ve istenilen hal şeklini bildiren bir beyanı ihtiva eder. Bu tebliğden 30 gün zarfında taraflar tâyin ettikleri hakemleri yekdiğerine bildirirler.

e) Tahkim ameliyesini tesis eden tebliğden itibaren 60 gün zarfında taraflar bir üçüncü hakem üzerinde ittifak edemezler ise taraflardan biri bu üçüncü hakemin bu kısmın (c) paragrafındaki usul dairesinde tâyini talep edebilir.

f) Hakem divanı 3 ncü hakem tarafından tesbit edilen mahal ve zamanda içtima eder. Mütaakıp içtima yer ve zamanını hakem divanı tâyin eder.

g) Bu kısım hükümlerine tâbi olarak, taraflar hilâfını kabul etmedikleri takdirde, hakem divanın bütün salâhiyet meselelerinde karar ittihaz eder ve tahkim usulünü tâyin eder. Hakem divanın bütün kararları reylerin ekseriyeti ile verilir.

h) Hakem divanı tarafları âdilâne dinler ve kararlarını yazı ile tebliğ eder. Bu kararlar gıyaben de verilebilir. Hakem divanın kararı muteber olmak için divanın ekseriyeti tarafından imza edilmelidir. Kararların imzalı birer nüshası taraflara tebliğ edilir. Bu kısmın hükümleri dairesinde verilmiş olan kararlar nihai olup ikraz ve garanti anlaşmaları için vacibülittibadır. Taraflar hakem divanın bu kısım hükümleri dairesinde verdiği kararları kabul ve bunları tatbik ederler.

i) Taraflar hakemlerin ve tahkim ameliyesi için lüzumlu diğer kimselerin ücretlerini tesbit ederler. Taraflar hakem divanın içtimandan evvel, bir meblâğda anlaşamazlar ise hakem divanı vaziyete uygun mâkûl bir meblâğı tesbit eder. Tahkim muamelesinin masrafları ikiye taksim

edilerek yarısı Bankaya ve yarısı müstakriz ile kefile ait olur. Tahkim ameliyesinin masraflarının taksiminden veya tediye usulünden mütevellit ihtilâflar hakem divanı tarafından hallolunur.

j) Bu kısımda tasrih edilmiş olan tahkim hükümleri İkras ve Garanti Anlaşmaları tarafları arasında zuhur edecek ihtilâflar veya tarafların yekdiğerinden vâkı metaitbatının halli için her hangi diğeri bir usulün yerine kaim olur.

k) Kararın taraflara tebliğinden itibaren 30 gün zarfında karara ittiba edilmiş olursa taraflardan her hangi biri salâhiyetli mahkemeler nezdinde dâva ikame ederek tahkim kararının ve İkras Anlaşması hükümlerinin yerine getirilmesini temine veya sair hukuki yollara müracaata salâhiyetlidir. Yukardaki hükümlere rağmen bu kısım kefil aleyhine dâva ikamesi veya icraya müracaat salâhiyetini vermemektedir. Kefil aleyhine bu usullere müracaat salâhiyetinin işbu kısım hükümlerinden gayri bir sebepten ileri gelmesi hali müstesnâdır.

l) Bu kısım hükümleri dairesindeki ameliyeler veya bu kısım hükümleri dolayısıyla ittihaz edilmiş kararların infazı için müracaat edilmiş kanun yolları dolayısıyla Bankaya, müstakriz ve kefil için tatbik edilebildiği hallerde kefile tebligat kısmı 8.01 de tâyin edilen usul dairesinde yapılır. İkras ve Garanti Anlaşmaları tarafları her hangi başka bir tebligat usulünden feragat ederler.

Madde — VIII

Müteferrik hükümler

Kısım 8.01 — Tebliğ ve talepler : İkras ve Garanti Anlaşmaları veya bu anlaşmalar tarafları arasında vuku ve bu anlaşmalarda derpiş edilen mutabakatlarda mecburi kıtuan veya müsaade edilen tebliğ ve talepler yazı ile yapılır. Bu talep veya tebliğler talebin veya tebliğin yapılması lüzumlu veya müsaadeli olan tarafın İkras Anlaşmasındaki musarrah adresine veya diğeri tarafın tebliği veya talebi yapan tarafa bir ihbarname ile bildirdiği adrese elden, posta, telgraf veya radiogram ile tevdiinde usulüne uygun olarak yapılmış telâkki olunur.

Kısım 8.02 — Salâhiyet beyineleri : Müstakriz ve kefil Bankaya IV ncü madde gereğince talep nameleri imza edecek veya müstakriz veya kefil namına hareket ve İkras Anlaşması gereğince lüzumlu veya mübah her hangi bir vesikayı müstakriz namına ve garanti anlaşması gereğince lüzumlu veya mübah her hangi bir vesikayı kefil namına imzaya salâhiyetli şahıs ve şahısların salâhiyetlerini gösterir kâfi vesaike ve bu şahısların tasdikli imza nümunelerini Bankaya tevdi edecekler.

Kısım 8.03 — Kefil namına hareket : Garanti anlaşmasına göre kefil namına hareket edecek veya tanzimi icabeden veya tanzimi mübah olan vesaike tanzime bu kısım hükümleri için Garanti Anlaşmasında tâyin edilen kefilin mümessili veya bu mümessilin yazı ile mezuniyet vereceği şahıs salâhiyetlidir. Garanti anlaşmasının ahkâmının tadil veya tevsiini kefilin yukardaki usuller dairesinde tâyin edilen mümessili veya onun yazı ile mezuniyet vereceği şahıs tahriri bir vesika ile kabul edilebilir; şu kadar ki, bu mümessilin kanaatince işbu tadil ve tevsi mevcut şartlara göre mâkul ve kefilin garanti anlaşması dolayısıyla mevcut mükellefiyetlerini çok artırmıyacak olsun. Banka böyle bir vesikanın bu mümessil veya diğeri bir şahıs tarafından imzalanan bu vesika ile kabul edilen garanti anlaşması tadil ve tevsiyelerinin kefilin bu anlaşma gereğince mükellefiyetlerini fazla artırmadığı hakkında katî bir beyine olarak kabul edebilir.

Kısım 8.04 — Muhtelif nüshalar halinde tanzim : İkras ve garanti anlaşmaları her biri orijinal nüsha telâkki edilmek üzere müteaddit nüsha halinde tanzim edilebilir. Her iki anlaşmanın muhtelif nüshaları birer kül halinde bir vesika telâkki olunur.

Madde — IX

Meriyet tarihi, kapanış

Kısım 9.01 — İkras anlaşmasının meriyete girmesi için zaruri şartlar : İkras anlaşmasının meriyete girmesi için: a) Müstakriz namına İkras anlaşmasının imza ve tevdi için şirket ve Hü-

kümetçe gerekli mezuniyet veya tasvip muamelelerinin ifa edilmiş olması, b) Garanti anlaşmasının inza ve tevdiine mezuniyet ve tasvibi için gerekli Hükümet muamelelerinin ifası, c) İkraz anlaşmasında meriyet için mezkûr bütün şartların yerine getirilmiş olması ve d) Bunlar için Bankayı tatmin edici beyyinelerin Bankaya tevdi lâzımdır.

Kısım 9.02 — Hukuki mütaâalar : Kısım 9.01 gereğince tevdi edilen beyyinelerin bir kısmı olarak Bankaca şayanı kabul hukuk müşavirleri tarafından Bankayı tatmin edici ve aşağıdaki hususata gösterir mütalâalar Bankaya tevdi edilecektir.

a) İkraz anlaşmasının müstakriz tarafından usulü dairesinde tasdik ve müstakriz namına yine usulü dairesinde imza ve tevdi edildiği ve müstakriz için şartların dairesinde mer'i ve bağlayıcı bir mükellefiyet teşkil ettiği,

b) Garanti anlaşmasının usulü dairesinde tasdik, imza ve tevdi edildiği ve şartları gereğince kefil için mer'i ve bağlayıcı bir vecibe teşkil ettiği,

c) (Türkiye Sınai Kalkınma Bankasına şâmil değildir.)

d) İkraz Anlaşmasında musarrah diğer meseleler.

Kısım 9.03 — Meriyet tarihi : Banka ile müstakriz hilâfına anlaşmadıkları takdirde İkraz anlaşmaları bankanın bu beyyineleri kabul ettiğini müstakriz ve kefile bildirdiği tarihte meriyete girer.

Kısım 9.04 — Meriyete girmelerindeki tevhür dolayısıyla İkraz ve Garanti Anlaşmalarının sona ermesi : Kısım 9.01 gereğince ifası icabeden bütün muameleler İkraz Anlaşmasında bu kısmın mevzuu dolayısıyla tâyin edilmiş tarihe veya banka ile müstakrizin anlaşacakları diğer bir tarihe kadar ifa edilmez ise banka bu tarihten sonra keyfiyeti müstakriz ve kefile tebliğ suretiyle İkraz Anlaşması ile Garanti anlaşmasını sona erdirebilir. Bu tebliği mütaakip İkraz Anlaşması ve Garanti Anlaşması ile tarafların bu anlaşmalardan mütevellit bütün mükellefiyetleri sona erer.

Kısım 9.05 — Borcun tamamen ifası üzerine İkraz ve Garanti anlaşmalarının sona ermesi : İkrazın bütün resülmali, bulunduğu takdirde, primler ve ikraz üzerine tahakkuk ettirilmiş faiz ve sair masraflar tamamen ödendiği takdir ve zamanda İkraz ve Garanti anlaşmaları ve tarafların bu anlaşmalar gereğince ki, mükellefiyetleri sona erer.

Madde — X

Tarifler, Başlıklar

Kısım 10.01 — Tarifler : Bu talimatnamede, eklerinde veya bu talimatnamenin şâmil olduğu İkraz ve Garanti Anlaşmalarında, metin aksini icabettirmedikçe aşağıdaki mânaları ifade edecektir .

1. Banka tâbirinden maksat Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasıdır;
2. Âza tâbirinden maksat Bankanın bir âzasıdır;
3. Birleşmiş Devletler tâbirinden maksat Amerika Birleşik Devletleridir;
4. Akçadan maksat bahis mevzuu Hükümet arazisinde ve bahis mevzuu tarihte resmî ve hususi borçları ibra kuvvetini haiz meskûkât ve evrakı nakdiyedir;

Bahis mevzuu Hükümetin âza olup olmaması ehemmiyeti haiz değildir. Bir âzanın akçasından bahsedildiği takdirde âzanın Bankada âzalığı kabul ettiği tarihteki bütün memalik ve müstemlekelerin akçaları da bahis mevzuudur;

5. Dolâr tâbiri ve \$ işareti Amerika Birleşik Devletleri dolârı demektir;
6. İkraz Anlaşmasından maksat bu talimatnamenin şâmil olduğu İkraz Anlaşması ve tadilleridir. İkraz Anlaşmasına yapılan ilâveler ve İkraz Anlaşmasının ekleri de bu tâbire dâhildir,
7. İkrazdan maksat İkraz Anlaşmasında bahis mevzuu ikrazdır;
8. Garanti Anlaşmasından maksat bir âza ile Banka arasında ikrazı garanti etmek üzere akdedilmiş olan anlaşmadır. Bu tâbir Garanti Anlaşmasının ilâve ve eklerine de şâmindir;
9. Müstakriz ikraz anlaşmasının kendisine ikrazın yapıldığı taraftır. Kefilden maksat garanti anlaşmasına taraf olan banka âzasıdır.
10. Türkiye Sınai Kalkınma Bankasına şâmil değildir.

11. İkrâz hesabından maksat banka defterlerinde kısım 2.01 gereğince ikraz edilen meblâğın matlup sayılabileceği bir hesaptır.

12. Proje tâbirinden maksat ikrazın verildiği proje veya program olup, bu proje veya program ikraz anlaşmasına târif ve banka ile müstakriz arasında varılacak mutabakatlar ile bu târif zaman zaman tadil edilir.

13. Mallardan maksat proje için lüzumlu teğhizat, malzeme ve hizmetlerdir. Her hangi bir malın maliyet fiyatı, bu malın, kefilin memleketine ithali masraflarını da ihtiva edecektir.

14. Dış borç tâbirinden maksat kefilin akçesinden başka her hangi bir vasıta ile ödeuen borçudur. Bu tediyeenin diğer bir vasıta ile yapılmasının katî veya alacaklının ihtiyarına bırakılmış olması bir fark tevhit etmez.

15. Kapanış tarihinden maksat İkrâz Anlaşmasında kapanış tarihi olarak tesbit edilen tarih veya Banka ile müstakriz arasında müştereken kabul edilecek diğer tarihtir.

16. Meriyet tarihinden maksat 9.03 neü kısım gereğince ikraz anlaşmasının meriyete gireceği tarihtir.

17. Karşılık tâbiri her türlü ipotek, rehin, imtiyaz ve priorityi ihtiva edecektir.

18. Mevcevat tâbiri her türlü gelir ve mameleği ihtiva eder.

19. Vergi ve vergiler tâbiriyle ikraz ve garanti anlaşmaları tarihinde mer'i veya bilâhara vaz edilmiş olan her türlü vergi, resim, harç ve salmaları ihtiva edecektir.

20. Her nerede borçlanmak bahis mevzuu olmuş ise bu tâbir borca girmeye ve borca kefalet etmeye de şâmilidir.

Bu talimatnamede bahis mevzuu maddeler ve kısımlar işbu talimatnamenin madde ve kısımlarıdır. İkrâz ve garanti anlaşmalarında bahis mevzuu madde ve kısımlar, mezkûr anlaşmaların madde ve kısımlarıdır.

Kısım 10. 02 — Başlıklar: Madde ve kısım başlıkları ve fihrist kolaylık için konmuş olup talimatnamenin bir cüz'ünü teşkil etmezler.

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 13 . I . 1951 ve 1/112

Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 13 . I . 1951 ve 4/27

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları

Cilt Sayfa

: 3 338

4 57,124,167:180,181,182:187

[Birleşim : 29 — 46 sıra sayılı Basmayazı 29 ncü Birleşim Tutanağına bağlıdır.]